

Voorstel aan het algemeen bestuur

datum AB	19 maart 2025
AB-voorstel	2025, nummer 75
openbaar	Ja
agendapunt	3.2
steller/cluster	Laurent Janissen (IDT) / Angel Wolfs (BJZ)
portefeuille(s)	Marc Breugelmans
bijlage(n)	1. Ontwerpwijzigingsregeling toetreding nieuwe deelnemers, inclusief deelname Rijk 2. Wijzigingsregeling (verschillen tussen de overgangsregeling en de uiteindelijke regeling) 3. Ontwerpwijzigingsregeling met uittreding Rijk en wijzing Archiefwet 4. Besluit algemeen bestuur (zienswijze omtrent de ontwerpbesluiten) 5. Vragen van deelnemers/toetreders GR HCL over toetreding en antwoorden (Q&A) 6. Besluit ab zienswijze
zaaknr.	2020-Z237
documentnr.	WLDOC-1187088822-476817

Onderwerp

Ontwerpbesluit tot toetreding tot en wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg

Voorstel

1. Ten aanzien van het bijgevoegde ontwerpbesluit I:
geen zienswijze indienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het dagelijks bestuur tot toetreding van het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg tot de GR HCL, met in achtneming van de ontwerpwijziging van de GR HCL;
2. Ten aanzien van het bijgevoegde ontwerpbesluit II:
Behoudens de in dit voorstel genoemde zienswijze in verband met tekstuele aanpassing, geen zienswijze indienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het dagelijks bestuur tot wijziging van de GR HCL na inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet.

Toelichting

Waterschap Limburg is voornemens om in 2025 een besluit te nemen over de volgende aspecten ten aanzien van de Gemeenschappelijke Regeling (verder te noemen: GR) Historisch Centrum Limburg (verder te noemen HCL):

- I. Toetreding tot de GR HCL; en
- II. Instemming met het wijzigen van de regeling nadat de nieuwe Archiefwet in werking is getreden.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft het algemeen bestuur het recht om hieromtrent, indien gewenst, een zienswijze naar voren te brengen.

Het toetredingstraject start met toezending van de ontwerp gemeenschappelijke regeling aan het algemeen bestuur en het bieden van de gelegenheid aan het algemeen bestuur om zienswijzen in te

dienen omtrent het voornemen tot toetreding, met inachtneming van de ontwerpwijziging van de gemeenschappelijke regeling van het HCL.

De datum van de toetreding was in eerste instantie gekoppeld aan de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet d.d. 1 januari 2026. De wijziging van de Archiefwet is echter uitgesteld en vindt zeer waarschijnlijk plaats per 1 januari 2027. Na inwerkingtreding van deze wijziging van de Archiefwet zal de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (verder te noemen: OCW) als deelnemer uit de GR HCL treden. Daarvoor is opnieuw een wijziging van de GR HCL vereist.

Nu er binnen een kort tijdsbestek twee besluitvormingstrajecten over het HCL op stapel staan en om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen, is er in samenspraak met het ministerie van OCW voor gekozen om de beide trajecten via één procedure aan het algemeen bestuur voor te leggen. De GR waaraan het ministerie van OCW niet langer deelneemt (Ontwerpbesluit II), is zodoende de eindversie. Voor de periode van 1 januari 2026 tot 1 januari 2027 is een zogenaamde overgangsregeling opgesteld. Deze overgangsregeling benadert al zoveel mogelijk de eindversie, maar hierin is de minister van OCW nog als deelnemer opgenomen en vormt de wettelijke grondslag nog de thans geldende Archiefwet 1995.

Zowel de eindversie (bijlage 3) als de overgangsregeling (bijlage 1) zijn opgesteld met behulp van advocatenkantoor Boels Zanders. Daarbij is een ambtelijk participatietraject doorlopen waarbij zowel de gemeenten Heerlen en Maastricht als zijnde de huidige deelnemers als de gemeenten en het waterschap, die voornemens zijn toe te treden, uitvoerig zijn betrokken.

Thans liggen de volgende besluiten over de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg via één verzamelbesluit voor zienswijzen voor:

- Ontwerpbesluit I, dat strekt tot toetreding van het dagelijks bestuur van het waterschap tot de GR HCL per 1 januari 2026, met inachtneming van de ontwerpwijziging van de GR van het HCL;
- Ontwerpbesluit II, dat strekt tot wijziging van de GR HCL na inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet.

Door samenwerking met HCL en het gebruik van het e-depot voldoet het waterschap aan de invulling van de rol van waterschaparchivaris in de organisatie en een goede openbare (digitale) archivering en informatiebeheer. De samenwerking stimuleert kennisborging en kennisdeling en duurzame innovatie binnen de regio en de overheden die partner zijn in de regeling.

Het HCL verricht nu op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) een aantal diensten voor het waterschap in het kader van de Archiefwet, te weten:

- het beheer van overgebrachte archieven;
- de beschikbaarstelling van deze overgebrachte archieven;
- het toezicht op en advisering over de nog niet overgebrachte archieven door de archivaris.

Middels toetreding tot de GR zijn diensten onder gunstigere voorwaarden af te nemen. Zo worden onder andere adviesdiensten en een e-depot (digitaal archief) voorziening ten behoeve van de overbrenging, beheer en beschikbaarstelling van digitale informatie voor deelnemers tegen gunstigere voorwaarden aangeboden.

De huidige DVO is aangegaan met ingang van 5 januari 2024 voor een periode van maximaal vier jaar. De DVO heeft een kortere looptijd indien een eerdere toetreding door het dagelijks bestuur van het waterschap tot de gemeenschappelijke regeling mogelijk is. Na toetreding van het waterschap tot de gemeenschappelijke regeling HCL wordt, conform artikel 6 van het ontwerpbesluit van de gemeenschappelijke regeling, vervolgens een overeenkomst aangegaan voor de af te nemen diensten per deelnemer.

De ontwerpwijziging van de gemeenschappelijke regeling HCL is zorgvuldig tot stand gekomen met inachtneming van de relevante wettelijke kaders:

- Een eerste landelijke modelversie is tot stand gekomen in samenwerking met alle andere Regionale Historische Centra in Nederland en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap onder begeleiding van advocatenkantoor Boels-Zanders teneinde de correcte vertaling van de bepalingen van zowel de aangepaste Wet Gemeenschappelijke Regelingen als de verwachte wijzigingen van de Archiefwet correct in de tekst van de regeling op te nemen.
- Een eerste lokale versie is tot stand gekomen in samenwerking met advocatenkantoor Boels-Zanders, waarbij de partijen die voornemens zijn toe te treden per 1 januari 2026 zijn toegevoegd. De huidige en verwachte toekomstige deelnemers van de GR HCL hebben de mogelijkheid gekregen tot het geven van op- en aanmerkingen, waarna op 27 mei 2024 een sessie is geweest bij het HCL onder leiding van mevrouw Hofman van Boels Zanders. Dit heeft geresulteerd in een tweede versie van de regeling, waarop nauwelijks op- of aanmerkingen zijn gekomen. Op 25 september is de definitieve ontwerpwijziging opgeleverd.

Nota verbonden partijen

Het waterschap heeft een aantal verbonden partijen die voor het waterschap taken uitvoeren of waarmee het waterschap samenwerkt. Vanuit de kaderstellende rol van het algemeen bestuur is op 12 mei 2021 door het algemeen bestuur de 'Nota verbonden partijen' vastgesteld. Deze kadernota is ook opgesteld om een goed kader te scheppen voor een toetreding tot een gemeenschappelijke regeling. Deze nota is gevolgd bij het opstellen van dit voorstel.

De voorgenomen toetreding tot de gemeenschappelijke regeling is de meest geschikte manier voor het waterschap om de betreffende taak of taken uit te voeren om samen kennis te borgen en te delen en om samen met de partners te werken aan een e-depot voorziening voor het digitaal duurzaam archiveren van overheidsinformatie.

Risico's

In elke GR is elke afzonderlijke deelnemer risicodragend voor het geheel. Daaraan kan worden toegevoegd dat de taakuitvoering (archiefbeheer, beschikbaarstelling en uitvoeren van toezicht) tamelijk risicoloos van aard zijn. De overbrengingstermijn (nu 20 jaar, wordt 10 jaar) is acht genomen. HCL geeft aan in haar Q&A dat ze redelijk goed inzichtelijk hebben wat er de komende jaren aan aanwas valt te verwachten. Het ongewisse zit hem in de aard en de omvang van de digitale archiefbescheiden. Dat risico loopt overigens elke afzonderlijke deelnemer ook.

Consequenties Informatievoorziening

Door samenwerking kunnen archiefbeheer en duurzame toegankelijkheid van informatie worden geoptimaliseerd. Dit vergemakkelijkt het voldoen aan wettelijke eisen en toekomstige digitale transformaties. Het is belangrijk om de kosten, beheersbaarheid en risico's helder te analyseren en de governance duidelijk vast te leggen. Een goede samenwerking kan niet alleen compliance waarborgen, maar ook de kwaliteit en efficiëntie van informatiebeheer versterken.

Financiële consequenties

Het al dan niet indienen van de zienswijze heeft geen financiële consequenties.

Vervolg

Naar aanleiding van eventuele zienswijzen zal met het HCL overlegd worden over de te nemen vervolgstappen. In het voorjaar van 2025 zal een voorstel aan het algemeen bestuur worden gedaan om toestemming te verlenen voor het toetreden tot de GR HCL en het wijzigen van de regeling.

Commissieadvies

De commissie Waterkeringen & Bestuur en Organisatie heeft met inachtneming van de tekstuele wijziging terzake positief en als hamerstuk geadviseerd.

Bijlagen

1. Ontwerpwijzigingsregeling toetreding nieuwe deelnemers, inclusief deelname Rijk (WLDOC-1187088822-484937)
2. Wijzigingsregeling (verschillen tussen de overgangsregeling en de uiteindelijke regeling) (WLDOC-1187088822-484939)
3. Ontwerpwijzigingsregeling met uittreding Rijk en wijzing Archiefwet (WLDOC-1187088822-484938)
4. Besluit algemeen bestuur (zienswijze omtrent de ontwerpbesluiten) (WLDOC-1187088822-476853)
5. Vragen van deelnemers/toetreders GR HCL over toetreding en antwoorden (Q&A) (WLDOC-1187088822-474173)
6. Besluit ab zienswijze (WLDOC-1187088822-485155)

Het dagelijks bestuur,

de secretaris-directeur,
ir. E.J.M. Keulers MMO

de dijkgraaf,
S.M.M. Borgers